

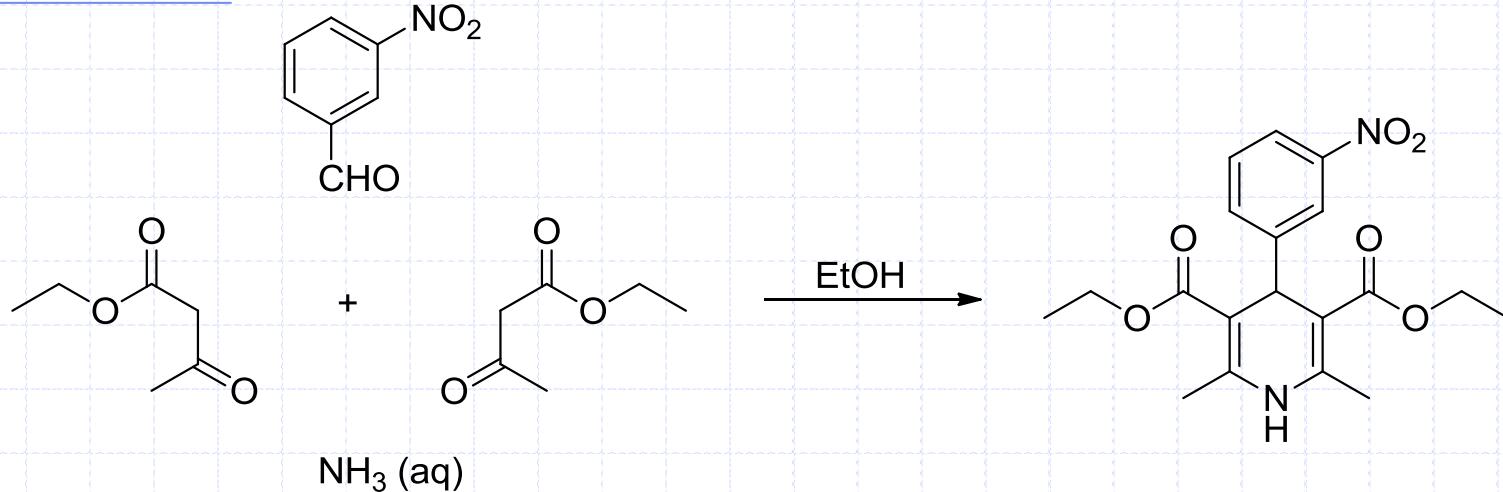

Katedra za farmacevtsko kemijo

Sinteza metanifedipina

9. vaja

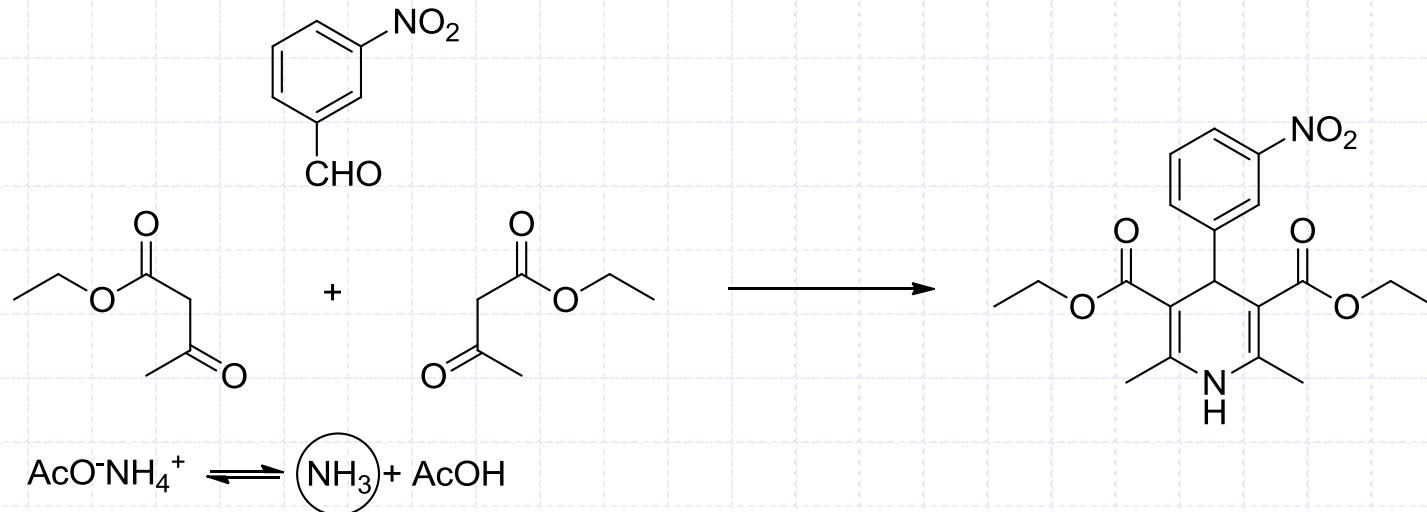
Sinteza metanifedipina

- ◆ Hantzcheva sinteza 1,4-dihidropiridinov
- ◆ kondenzacija dveh molov β -ketoestra z aldehydom in amoniakom

<http://www.organic-chemistry.org/namedreactions/hantzsch-dihydropyridine-synthesis.shtml>

Alternativna sinteza

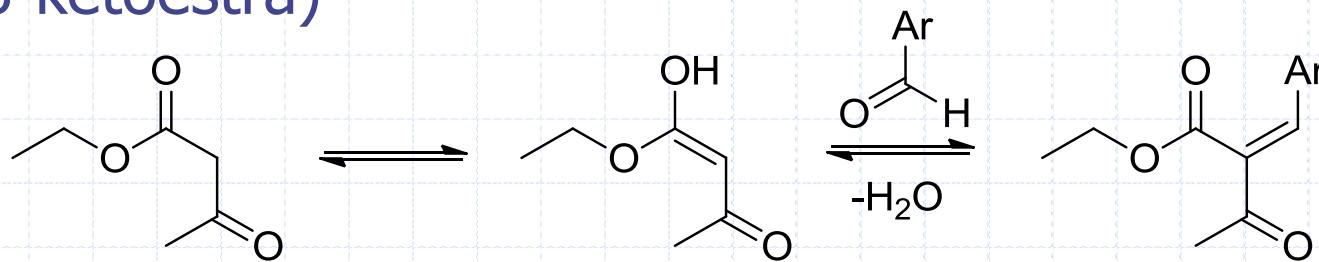

◆ sinteza z ultrazvokom

- ◆ Predlagajte orositveni reagent za detekcijo poteka reakcije.
- ◆ Zakaj pri alternativni sintezi dodamo amonijev acetat?
- ◆ Kako se v obeh primerih znebimo prebitnega etilacetoacetata?

Mehanizem reakcije

1. Knoevenaglova kondenzacija (aldehid + 1 ekvivalent β -ketoestra)

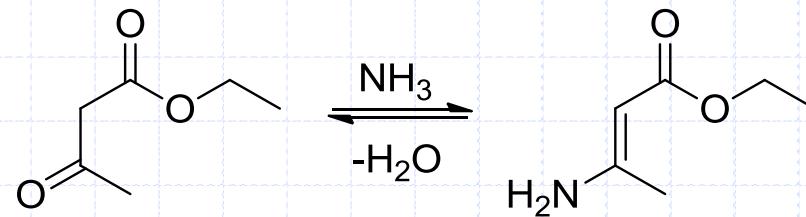

- ◆ kondenzacija med aldehydi ali ketoni in spojinami z aktivirano metilensko skupino
- ◆ produkti: α,β -nenasičene spojine
- ◆ katalizator: baza

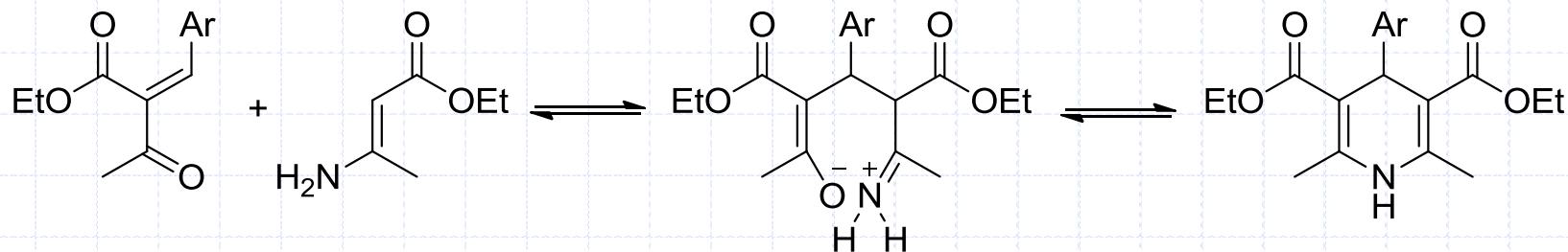
<http://www.organic-chemistry.org/namedreactions/knoevenagel-condensation.shtml>

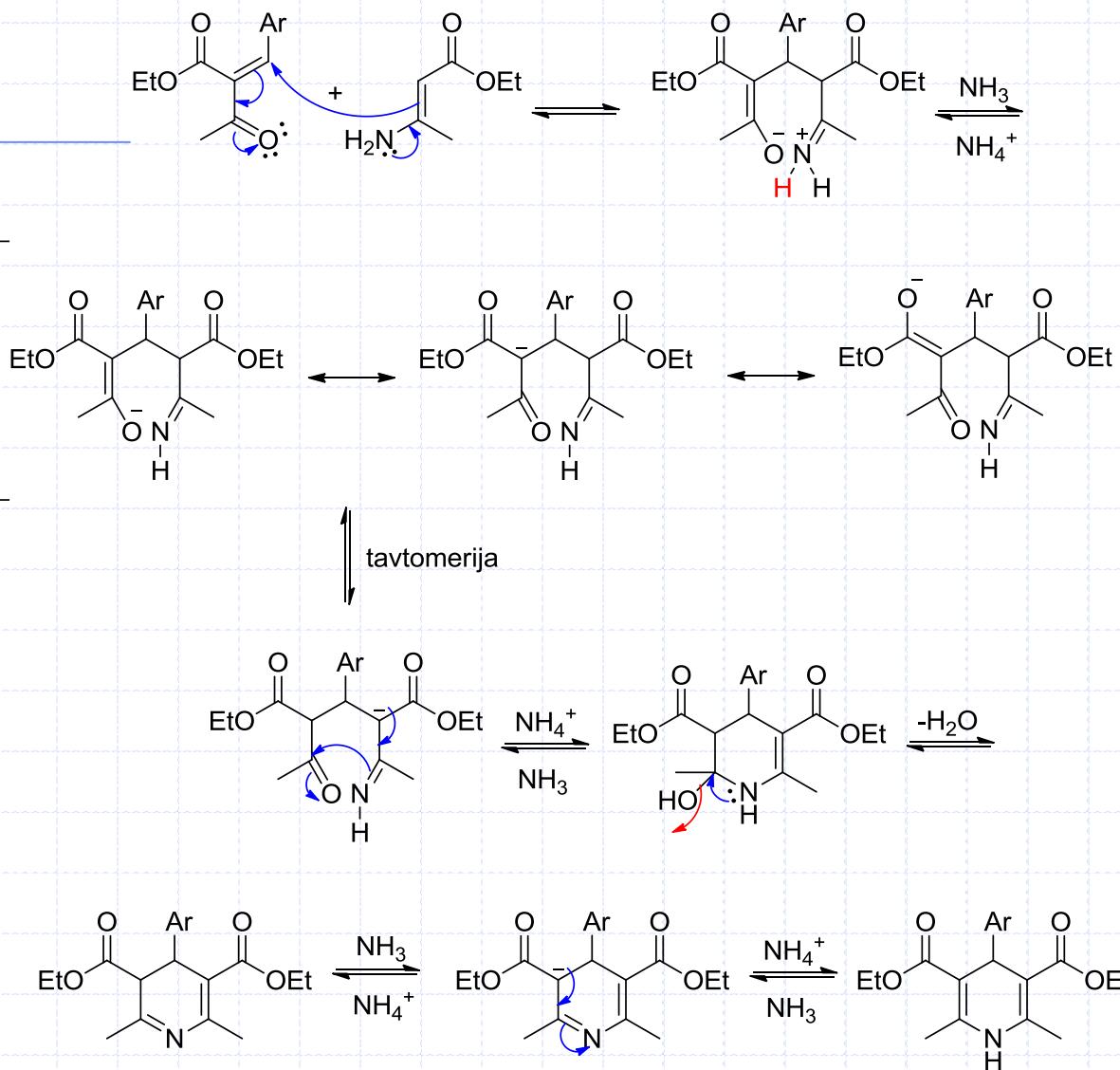
Mehanizem reakcije

2. Sinteza enamin-estra (amoniak + 1 ekvivalent β -ketoestra)

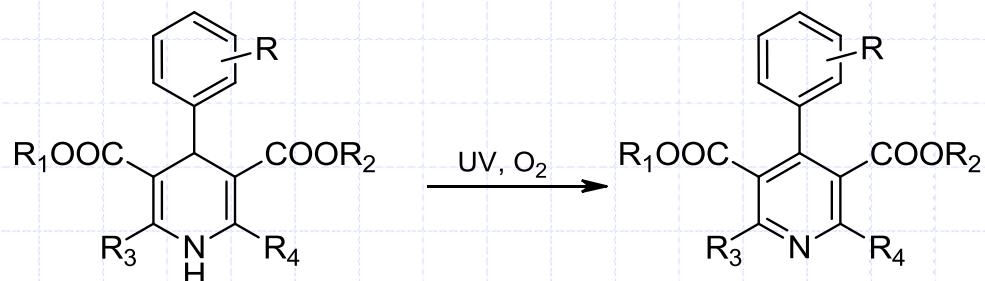
3. Zaporedni kondenzaciji med intermediatoma do dihidropiridina

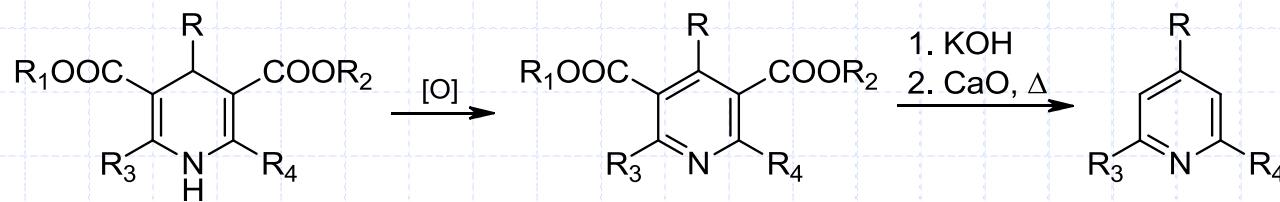
Lastnosti 1,4-dihidropiridinov

Občutljivi na oksidante: oksidacija do piridinov

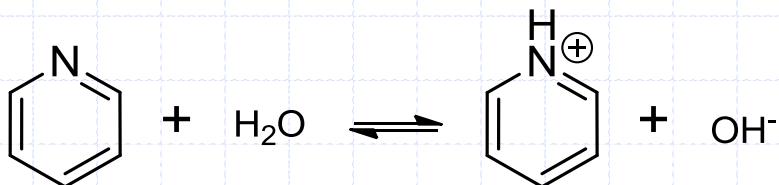
Učinkovine zaščitene
pred svetlobo!

Sinteza piridinov

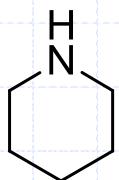

Lastnosti piridinov

šibka baza:

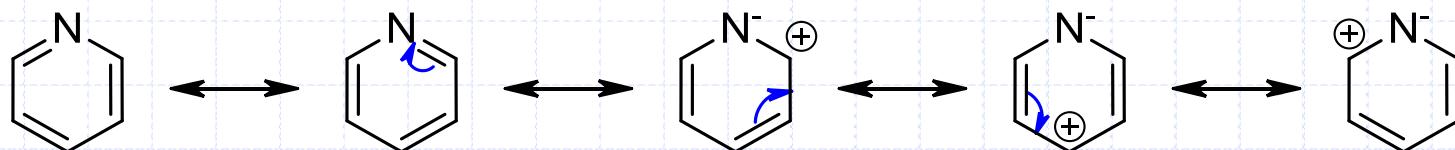
$$\text{pK}_a = 5,2 \quad (\text{pK}_b = 8,8)$$

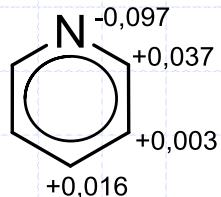
$$\text{pK}_a = 11,1 \quad (\text{pK}_b = 2,9)$$

Reaktivnost piridinov

- ◆ manjša elektronska gostota obročnih C zaradi prisotnosti bolj elektronprivlačnega N atoma

⇒ manjša reaktivnost za elektrofilne aromatske substitucije

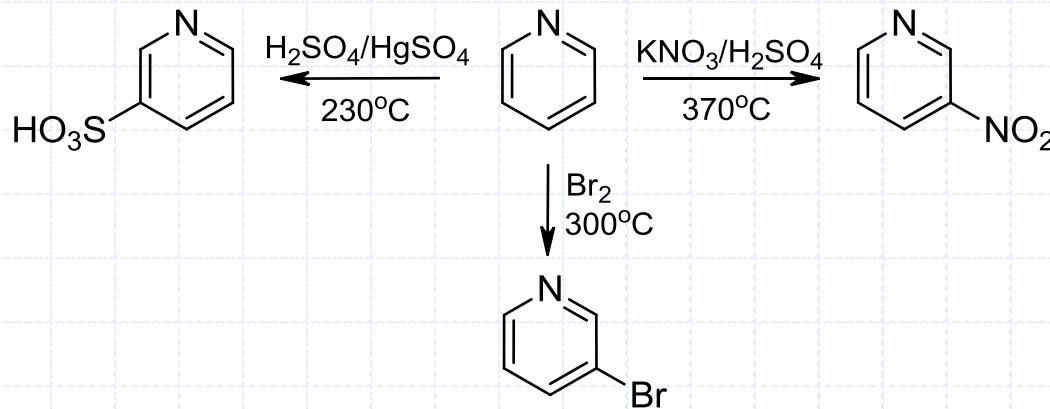
⇒ SE_{Ar} potekajo na *m*-mesto

⇒ bolj občutljiv za nukleofile

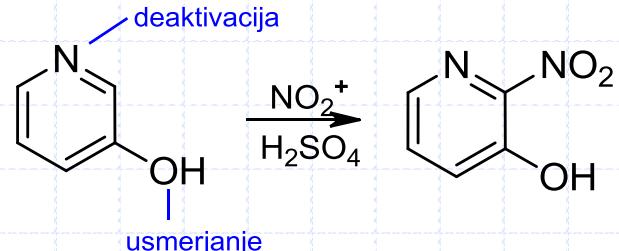
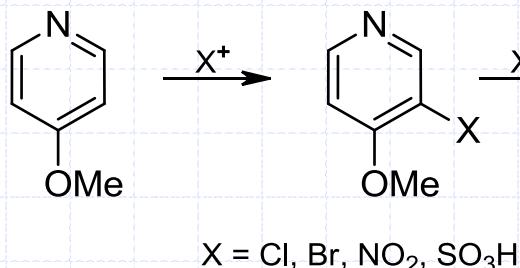
⇒ SN_{Ar} potekajo na *o*- in *p*- mesto

Reaktivnost piridinov - SE_{Ar}

- ◆ potekajo zgolj pod zelo ostrimi reakcijskimi pogoji

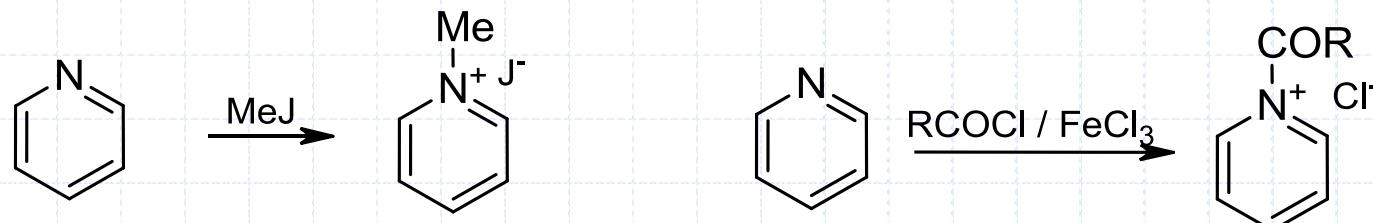

- ◆ skupine, ki aktivirajo za SE_{Ar} :

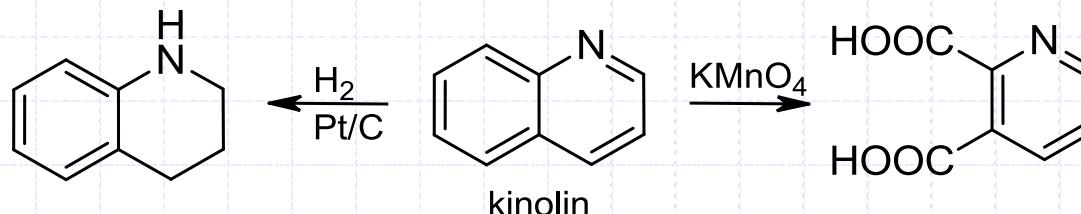

Reaktivnost piridinov

- ◆ Friedel-Crafts-ove alkiliranje in aciliranje poteče na obročni N-atom → nastanejo piridinijeve soli

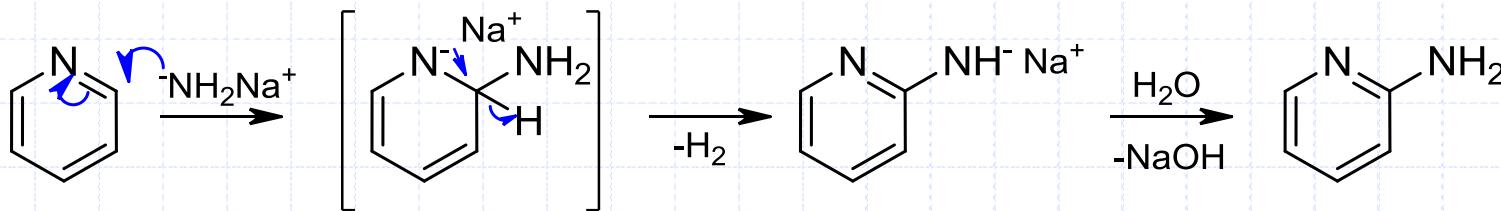

- ◆ piridin je bolj obstojen napram oksidacijam kot benzen, lažje pa ga reduciramo (velja za vse heteroaromate)

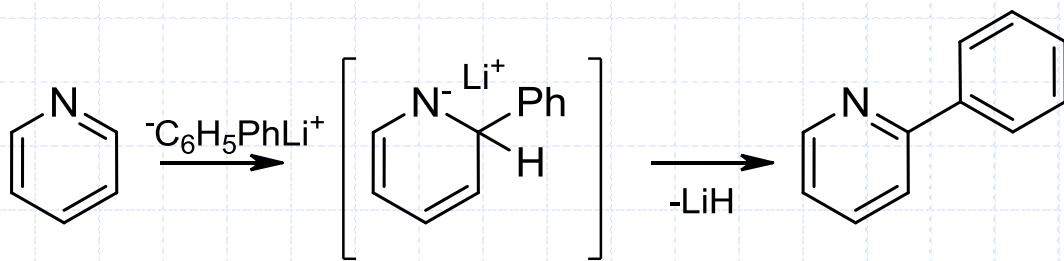

Reaktivnost piridinov - SN_{Ar}

Čičibabin-ova reakcija: aminiranje na σ -mestu z natrijevim amidom

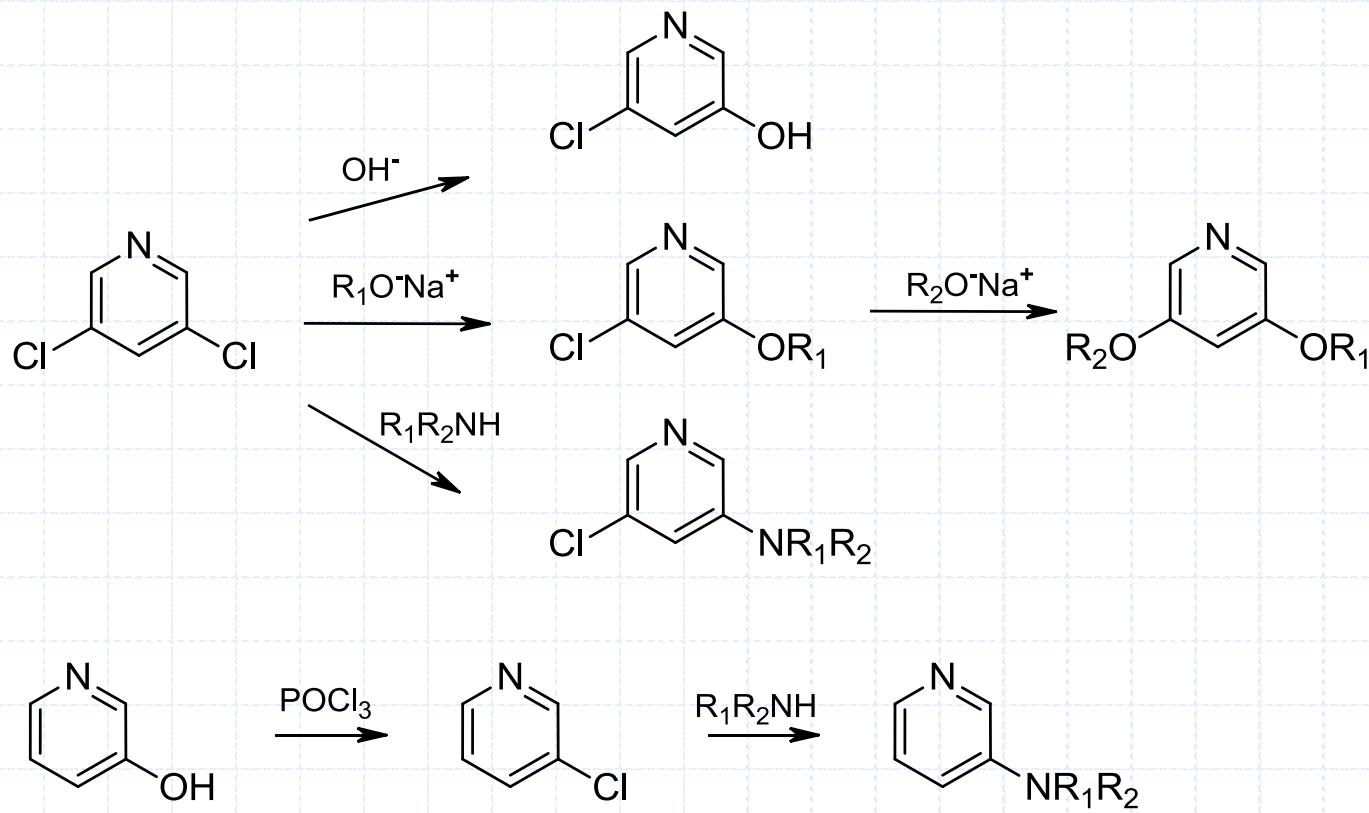

Analogno: reakcija s fenil litijem

Reaktivnost piridinov - SN_{Ar}

- potekajo lažje kot pri benzenu

Sintezne naloge

◆ Sinteza NIKARDIPINA

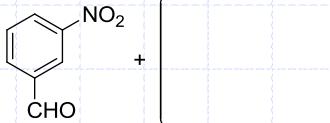
3-{2-[benzil(metil)amino]etil}-5-metil-2,6-dimetil-4-(3-nitrofenil)-
1,4-dihidro-3,5-piridindikarboksilat

Iz metilacetatoacetata, amoniaka in 2-[benzil(metil)amino]etil 3-
oksobutanoata

◆ Sinteza NIFEDIPINA

dimetil 2,6-dimetil-4-(2-nitrofenil)-1,4-dihidro-3,5-
piridindikarboksilat

Iz metil 3-oksobutanoata, amoniaka in 2-nitrobenzaldehida

A

ime rkc.

A

NH₃

B

ime rkc.

B

+

C

ime rkc.

C

D

ime rkc.

D

-H₂O

CILNODIPIN

Sintezne naloge

◆ Sinteza VERAPAMILA

4-[(3,4-dimetoksifenetil)metilamino]-1-(3,4-dimetoksifenil)-1-izopropil-butilcianid

Iz 1-(3,4-dimetoksi)benzilcianida, 1-bromo-3-kloropropana in N-[2-(3,4-dimetoksifenil)etyl]-N-metilamina